2014. június 10., kedd • LXXII. évfolyam • 134. szám, 20 oldal • 230 forint, előfizetőknek 150 forint • www.nol.hu

NÉPSZABADSÁG

A kormány emlékezetpolitikája: Orbán Viktor történelmi leckét adott

- Kerényi Imre szerint nem lehet veszélyeztetni a biológiai reprodukciót.
- A kormányfő avatta fel Tisza István újraállított szobrát. **Az ügy →4–5**

SZÍNHÁZRA NEVELÉS VAGY SZÍNHÁZZAL NEVELÉS?

Kultúra →15

MRK Az egyetemi autonómia a tét

Csendes elnökváltás

Ónody-Molnár Dóra

Nagy csendben kijelölték a Magyar Rektori Konferencia (MRK) új elnökét. *Mezey Barna* elnök kétéves megbízatása júliusban jár le, a konferencia pedig eddig nem hozta nyilvánosságra, hogy *Bódis Józsefet*, a Pécsi Tudományegyetem rektorát választotta új elnöknek. A harmadik Orbán-kormány felsőoktatást érintő politikájának kialakításakor tehát már egy új vezetésű MRK-val találkozik.

Ennek komoly jelentősége lehet: a leköszönő elnök, Mezey Barna több fórumon is bírálta a kormány által bevezetni kívánt kancellária-rendszert, ami meghatározó eleme lesz az elkövetkezendő időszaknak. A második Orbán-kormány által alkotott nemzeti felsőoktatási törvény ugyanis szavakban sem tartalmazza az intézményi autonómiát, vagyis most dől majd el, mennyire sérül az egyetemi autonómia, milyen kompromisszumokat hajlandóak a rektorok kötni.

A kormány sem egységes ebben a kérdésben. *Klinghammer István* felsőoktatási államtitkár tavaly ősszel elkészítette az ágazat jövőjét meghatározó stratégiát, amely tartalmazza a kancellária-rendszer bevezetését. A stratégiát azonban nem tárgyalta a kormány, *Orbán Viktor* nem akart a választások előtt ezzel a kérdéssel foglalkozni. Az új ciklusban azonban felpöröghetnek az események. Információink szerint Klinghammer elkészítette azt a normaszöveget, amelynek alapján már akár szeptembertől bevezethető lenne a kancellária-rendszer. Igaz, a korábbi elképzelések szerint a kancelláriát első körben csak három nagy intézményben alkalmaznák kísérleti jelleggel. Csakhogy úgy tudjuk, ezt az elképzelést a kormány megtorpedózta, így a teljes szférát érinti majd az átalakítás. Annak mikéntje azonban még kérdéses. Nem véletlenül félnek sokan az egyetemi szférában, hiszen a rektor csak a szakmai ügyeket vihetné mindenféle pénzügyi intézkedési jogkör nélkül. Többen tartanak attól, hogy „akinél a kassza kulcsa lesz, az dönt mindenről”, tehát a kancellária-rendszerben súlyosan csorbul majd az autonómia.

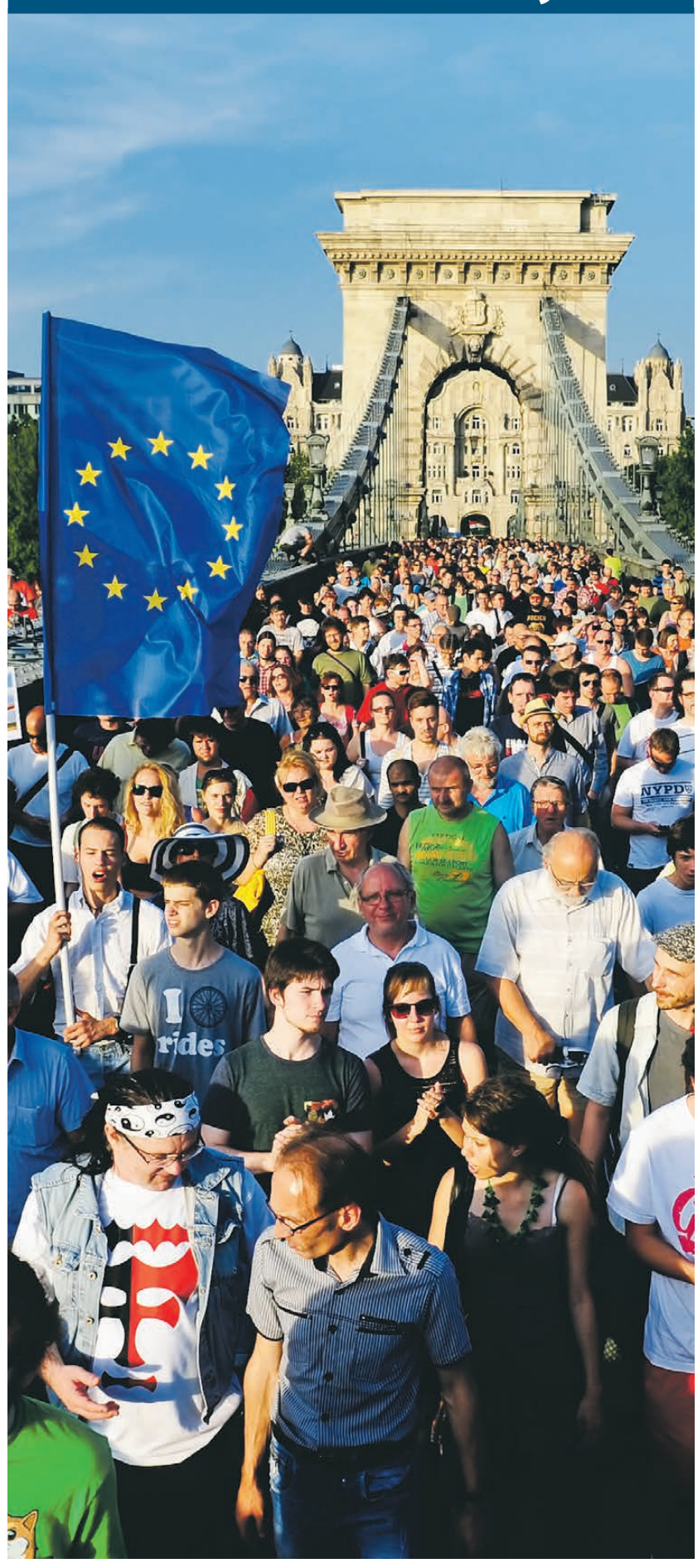
Klinghammer elképzelései szerint a kancellárnak rendelkeznie kell egy nagy szervezet irányításának tapasztalatával, menedzserkészségekkel, nem szükséges viszont a gazdasági, okleveles könyvvizsgálói végzettség. A stratégia szerint a kancellárt a miniszterelnök nevezi ki. Ehhez, úgy tudjuk, azért ragaszkodik, hogy a jelölés ne válhasson a minisztériumi mutyi részévé (vagyis a miniszter ne a „haveroknak” oszthassa ki a pozíciót). Az elképzelés szerint a miniszterelnöki kinevezés a kancellár legitimációját is növelné.

Az intézmények irányításának másik fontos szereplője a rektor és a fenntartói testület lenne, ez utóbbi az intézmény fenntartásában részt vevő tárcák delegáltjaiból állna. A fenntartói testület feladata lenne a vitás helyzetek moderálása a rektorok és a kancellárok között, illetve az esetleges konfliktusok feloldása. A Klinghammer-féle verzióban a főtitkár és a belső ellenőrzés maradna a rektor mellett.

Értesüléseink szerint azonban Klinghammer ellenlábasa, saját helyettese, *Maruzsa Zoltán* számos ponton átírta az anyagot. E szerint gazdasági végzettséghez kellene kötni a kancellári kinevezést, és a miniszternek kellene kineveznie a jelöltet. Maruzsa a fenntartói testületet is ellenzi, és a főtitkárt a kancellár alá delegálná, amivel a jogi-adminisztrációs irányítás is odakerülne. Ha ez utóbbi valósulna meg, akkor a kancellár lesz a munkáltatója az oktatók és a kutatók kivételével a felsőoktatás összes résztvevőjének. Az az autonómia, amivel a karok működnek, megszűnne. Nem lehet tudni tehát, milyen elképzelések mentén alakítja majd Orbán Viktor a leendő kancellária-rendszert, hiszen a normaszöveg már elkészült a minisztériumban, de folyik még a vita róla.

A szférában olyan hírek keringenek, melyek szerint megszorítások várhatók, az érintettek húszmilliárdos csomagról beszélnek. Ezt hivatalos források nem erősítették meg, de tény, hogy a megroggyant ágazatnak beígért tízmilliárdos struktúraváltási alapból egyetlen fillér sem ment ki idén az intézményekhez. Ez az alap el van különítve, míg a kiváló és kutatóegyetemek tízmilliárd forintja is része az intézményi költségvetésnek. Ha a struktúraváltási alapot nem nyitják meg, és zárolják a kiváló és kutatóegyetemi forrásokat is, akkor a húszmilliárdos megvonás híre akár megalapozott is lehet.

Tüntetés a szabad sajtóért

Több ezren vettek részt tegnap este a Kettős Mérce blog felhívására az Origo főszerkesztőjének menesztése, a Norvég Civil Alap állami zaklatása és a reklámadó tervezett bevezetése elleni tüntetésen, ahol a jelenlévők hitet tettek a sajtószabadság mellett. →6 FOTÓ: MÓRICZ-SABJÁN SIMON

ÖTÖDIK HASÁB

Hatalmas

Kerényi Imre lapunknak nyilatkozva úgy emlékszik, hogy másként gondolkodása miatt „kiebrudalták” a színházi világból, és szavai nyilvánvalóvá is teszik, hogy már rég nem tartozik oda. Nemcsak azért, mert képes meglepődni azon a meglehetősen régi, shakespeare-i hagyományon, hogy női Shakespeare-szerepeket férfiak játszanak, hanem elsősorban azért, mert szerinte a művészet egy darabig piszkálhatja ugyan a hatalmat, de azért bizonyos határokon túl nem mehet – és ezt meg is fogja érteni.

Ez a hatalom beszéde a művészettel szemben, még akkor is, ha a miniszterelnöki megbízott hangsúlyozza, csak a magánvéleménye szerint kéne az egyes előadásokkal kapcsolatos utólagos erkölcsrendészeti megfontolások alapján finanszírozni a színházakat. E nyílt beszéd mély bepillantást enged a Magyarországot jelenleg uraló szellemiségbe, ízlésvilágba, vonzalmak és komplexusok hol tanulságos, hol rémisztő hálózatába. Ezért közöltük a miniszterelnöki megbízott kiszippantott gondolatait. Köztük a nácikéhoz hasonló liberális diktatúra világméretű kiépülésének veszélyéről szólót, amely fenyegetésnek a Színművészeti Egyetem lenne az egyik hídfőállása, a kommünért és általában a bolsevizmus százmillió halottjáért viselt zsidó felelősség megállapítását (finomítva azzal, hogy a zsidó ugyanakkor nem bűnös nép) és azt az újszerű (másfelől persze unásig ismert) történeti felfedezést, hogy a zsidótörvényeket nem tartották be.

Egyúttal sietünk megnyugtatni a szélsőjobboldali netes Hunhir.info-t: Kerényi „igazságai” a zsidókról és a melegekről már nem verik ki a biztosítékot. Hétköznapjaink részei, hajszálpontos állapotjelzők, úgyhogy nagyon is érdemes alaposan elmélyülni bennük. *(A szerk.)*

Letette a hivatali esküt Ukrajna új elnöke, Petro Porosenko

Bár a hivatalába frissen beiktatott ukrán elnök már a héten tűzszünetet szeretne elérni Kelet-Ukrajnában, a lázadó Donyeck és Luhanszk megyében folytatódtak a harcok. →8

Az IMF szerint a kormánynak csökkentenie kéne a különadókat

Lesz növekedés, de kockázatból is bőven kijut a jövőben a magyar gazdaságnak – állapítható meg a Nemzetközi Valutaalap legfrissebb országjelentéséből. →9

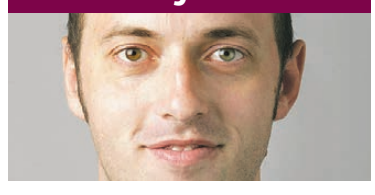

NADAL LEGYŐZTE DJOKOVICSOT

A trónfosztás elmaradt, a párizsi salak ura Rafael Nadal maradt, miután legyőzte Novak Djokovicsot. A spanyol teniszező tíz itteni tornája közül kilencről a trófeával távozott. A Roland Garros női tornáján is egy ismétlő nyert: Marija Sarapova 2012 után lett újból első. →19

FOTÓ: REUTERS – STEPHANE MAHE

Vélemény

Lázár csődje

Batka Zoltán megvonja a trafikrendszer átalakításának eddigi mérlegét. Romokat lelt mindenütt. →11

Naiv levél kamaránkhoz

Kácsor Zsolt levelet kapott az iparkamarától. És most meg is válaszolta. →11

9 770237 377022 14134